

Bron: Radio Expres 14 Maart 1930
Oude spelling gehandhaafd

Kopie van website van NVHR

Is u de laatste tijd wel eens des avonds per spoor te Eindhoven aangekomen ?
Geen enkele plaats in Nederland geeft zulk een overweldigend machtigen indruk van modern industrieel centrum. En dan moet men bedenken, dat het allemaal één enkel grootbedrijf is, dat hier zóó zeer zijn stempel drukt op stad en omgeving. De helheid der neon lichtreclames dringt tot in de spoorcoupé, reusachtige Amerikaansch aandoende gebouwen van vele verdiepingen, badend in floodlight vliegt men met de trein voorbij, totdat men er midden in is en men, uit de trein stappend, alle kanten rondziende, den indruk krijgt alsof men met neon enkel maar den naam Philips kan spellen en geen andere..

Hoofdkantoor

In Hôtel Royal, waar Philips de persmensen als zijn gasten heeft laten samenkomen, ziet men in de verbouwde en geheel nieuw aangekleede eetzaal den toenemende bloei, waarin de geheele plaats deelt, mede afgespiegeld. Fabrieksruimten zijn volgens oudere begrippen misschien ook verblijfplaatsen, die men met trots liet zien, maar die toch op den niet ingeburgerden gast wel eens een benauwend indruk maakten. Hoe geheel anders is ook dat geworden in zoo'n nieuw, geheel volgens moderne opvattingen ingericht bedrijf! Ruimte, licht en lucht vóór alles; een oogenblik denkt men zelfs wel even of in den Eindhovenschen maatstaf hiervoor niet een luxe-element schuilt. Maar een bedrijf, dat het nuttig effect zijner productie ook op modern peil wil brengen, moet vanzelf voor al de arbeidsomstandigheden hogere maatstaven aanleggen.

Fabricage van de 2511

Aan de persgasten van deze week moest in de eerste plaats de fabricage van radiotoestellen op den loopenden band worden gedemonstreerd. Bij dat stelsel is de afwerking der onderdeelen en de montage verdeeld in een groot aantal kleine taken, waarbij elke volgende taak door een volgende werkkraft wordt verricht. De taak van ieder voor zich is zeer eenvoudig: het vastschroeven van een enkel onderdeel, het leggen van slechts enkele bepaalde draden, het soldeeren van een bepaald stel verbindingen, enz. zoodat voor zoo'n taak geen algemeen geschoold monteur noodig is, maar zeer spoedig zelfs door te voren niet-geoefende krachten kan worden geleerd. En ten einde nu dit van hand tot hand gaan van het product geregeld te doen plaats vinden loopt een lange transportband langs de werktafels; ieder die zijn taak aan

het apparaat heeft verricht, zet het op den band, die het naar de volgende werktafel brengt. Inmiddels heeft de band hem ook weer een ander toestel toegeschoven, waaraan hij zijn taak weer moet verrichten. Het materiaal komt de zaal binnen op transportbakken, die als hangwagens aan een hooge rail electrisch worden voortbewogen, vol uit het magazijn komend en leeg daarheen terugkeerend in regelmatige opvolging. Aan de andere zijde der zaal verlaten de toestellen op dezelfde wijze de werkplaats. Inmiddels hebben aan de werktafels ook al tal van doormetingen van verbindingen en onderdeelen plaats gehad. Na afwerking eener taak worden een paar draden op bepaalde contactplaatsen gebonden en een meter moet tot een vastgestelde streep uitslaan, ook dat doormeten en controleeren kan een kind doen. Bandfabricage is dus een methode, waarbij de werkkrachten slechts zeer beperkte scholing noodig hebben. Maar het geheele ontwerp van een toestel en de vooraf bekeken verdeling der er aan te verrichten werkzaamheden moeten zeer grondig zijn voorbereid! De beproeving van het voltooide toestel omvat een contrôle op vier verschillende golflengten nabij de uiterste grenzen der meetbereiken, waartoe vier hulpzenders met gramfoon gemoduleerd worden. Eenige doofstomme jongens zetten geregeld de platen op voor deze keuring. Ook de luidsprekerkeuring geschiedt aldus stuk voor stuk.

Bedrijfsschool

Nu zeiden we hierboven, dat werken aan de loopende band slechts beperkte scholing der werkkrachten vordert. Toch is er een zeer bepaalde scholing voor noodig opdat iedere kracht aan den band het juiste tempo kan bijhouden. Vandaar dat in de bedrijfsschool, die een afzonderlijk reusachtig gebouw inneemt, een aantal klassen bepaalde werkzaamheden terdege oefenen voordat zij in de fabriek komen. Die handigheidsafrichting voor werken aan den band is niet het meest verheffende deel van het vakonderwijs. Heel wat mooier is de prachtige

metaalbewerksopleiding, welke aan de bedrijfsschool aan een aantal pas van school komende jongens wordt gegeven. Daar worden all-round vaklieden gekweekt, waarbij overigens van den beginne af aan in grafiekvorm de ontwikkeling van den specialen aanleg voor bankwerker, draaijer of smid wordt nagegaan.

Wij moeten bekennen dat de persman die bij Philips te gast is, het gevoel krijgt, dat hij zelf ook min of meer op 'den band' geplaatst wordt om zich in 24 uur tijd zoo snel mogelijk door een aantal heeren te laten bijwerken wat betreft zijn kennis van allerlei dingen, waarover hij straks weer wat gaat schrijven. Apparatenfabriek, bedrijfsschool, laboratorium met koffie, een lezing van Ir. Hondius Boldingh over Röntgenapparaten, lunch in Royal met toespraak van de heer Waterman over bedrijfsvooruitzichten en van mr. Wijsman over octrooien, daarna voordracht van prof. Holst over zonlichtlampen en demonstratie door de heer Spruit van nieuwe radio- en gramfoonfabrikaten, met afternoon-tea in de kleuterschool, ziedaar het programma dat afgewerkt werd en dat zonder den 'band', gevormd door een reusachtige autobus, of voor enkelen door den snellen wagen van de heer Waterman, onmogelijk afgedaan had kunnen worden. En wanneer dan na een drukken, doch interessanten dag, eenstemmig wordt getuigd dat men te Eindhoven ook het vak van gastheer uitstekend verstaat, dan is dat een nieuwe lof aan het organisatietalent der leiders van dat ontzagwekkende bedrijf.